

Ocenená monografia Liptovská Teplička

Kniha roka Prešovského samosprávneho kraja je ocenenie, ktoré udeľujú organizátori Prešovský samosprávny kraj a Krajská knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove. Medzi ocenenými knihami vydanými v roku 2020 je aj monografia Liptovská Teplička.

V aktuálnom ročníku súťaže bolo odbornou porotou hodnotených štyridsať publikácií v kategóriách krásna a odborná literatúra vrátane publicistickej a populárno-náučnej literatúry. Monografia Liptovská Teplička získala krásne 2. miesto v kategórii vedecká literatúra Kniha Prešovského samosprávneho kraja. Ocenenie prevzal starosta Slavomír Kopáč. Kolektív autorov zastupovali zostavovateľka Zuzana Kollárová, ďalej Božena Malovcová a za obecný úrad Katarína Fedorová.

red.

Do budovy materskej školy sa vrátili škôlkari

Počas uplynulého školského roka sa na prevádzku materskej školy využívala zelená budova školy a priestory šatní v športovom areáli. Dôvodom bola nadstavba ďalšieho oddelenia v materskej škole a rekonštrukcia existujúcich dvoch tried. Do pôvodných tried, v ktorých bola prevezená výmena elektroinštalácie, podláh, omietok a náterov, sa deti vrátili od 6. septembra. Nadstavbou vznikli priestory na tretiu triedu materskej školy, v ktorej prevádzka začala od novembra. Nová kapacita materskej školy je 61 detí. Rekonštrukciu tried hradila obec z vlastných prostriedkov, nadstavba sa realizovala s podporou dotácie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Integrovaný regionálny operačný program.

red.

Milí občania!

Ubehli leto a jeseň tohto roka. Bolo to obdobie slnečných dní, ktoré našťastie prebehlo bez ničivých búrok, ktorých sa každoročne obávame. Iste to bolo i vďaka preventívnym protipovodňovým opatreniam, ktoré sme v obci vybudovali, ich monitoringu a údržbe dobrovoľnými hasičmi. Za čo im v mene občanov ďakujem, zároveň aj za nasadenie jednotky DHZO pri zásahoch na záchranu životov a majetku.

Opatrenia pred šírením koronavírusu nedovolili všetkým organizáciám uskutočniť svoje plány. Verím, že ich to neodradí od činnosti po skončení opatrení a prajem im veľa trpezlivosti. Tým organizáciám, ktoré sa mohli aspoň čiastočne realizovať (TJ Tatran Liptovská Teplička, Infinity sport team, FSK Tepličan, OZ Harmónia, PZ Čierny Váh, ŠK Horec, DHZ, ZO SZPB, ZO SZZP, MS SČK), ďakujem za reprezentáciu, výpomoc a zveľaďovanie obce.

Aktívni boli aj dobrovoľníci, ktorí sa postarali o skrášlenie, úpravu a čistotu niektorých miest v obci a jej okolí. Mnohí sa takýmto činnostiam venujú už dlhšie obdobie, aj roky. Verím, že sa v týchto slovách nájdú.

O renováciu pamätníka SNP pri vstupe do obce a jeho okolia sa pričínili Anna Štrbková a Michal Buľavčák, Pavol Ďurica, Ján Chovan, Ján Štrbka, Marián Glejdura, Viera Knappová, Marta Kušnieráková, Eva Kušnieráková. Aj týmto občanom i vyššie spomenutým dobrovoľníkom patrí naša pochvala, uznanie a poďakovanie.

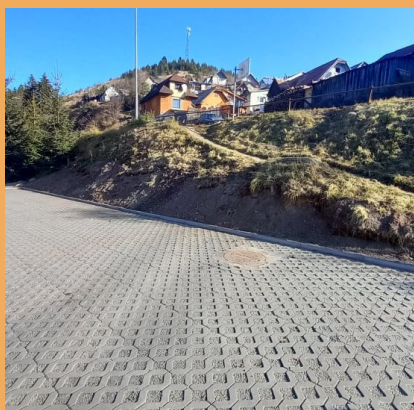
Je nám ľúto, že v tomto roku nebolo možné sa osobne stretnúť na októbrovom podujatí starším. Všetkých seniorov chcem prostredníctvom novín pozdraviť a popriať im veľa zdravia, pohody a jeseň života naplnenú radosťou.

starosta obce Slavomír Kopáč

PARKOVISKO NA TEPLICKEJ ULICI

Nesprávne parkovanie na ploche pri ceste pod Kufajkou na Teplíckej ulici je dlhodobým problémom tejto lokality. Prispieť k jeho odstráneniu by malo vybudované parkovisko, ktoré už v minulosti odsúhlasili aj poslanci obecného zastupiteľstva.

Na parkovisku vzniklo trinásť parkovacích miest určených na prenájom a dve miesta na parkovanie pre imobilných občanov. O podmienkach prenájmu bude obec informovať po ich prerokovaní na obecnom zastupiteľstve.

DOTÁCIE Z ROZPOČTU OBCE

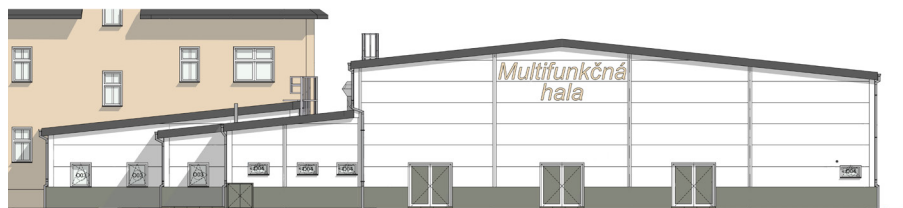
Právnické osoby alebo fyzické osoby (podnikatelia) môžu aj v tomto roku požiadať o dotáciu z rozpočtu obce na rok 2022.

Dotácie budú pridelené predovšetkým do týchto oblastí:

- telovýchova a šport,
- záujmovo-umelecká činnosť a kultúrne aktivity,
- rozvoj školstva a vzdelávania,
- zdravotníctvo a sociálna oblasť,
- cirkev a charita.

Žiadosť o dotáciu podáva žiadateľ na predpísanom tlačíve, ktorého vzor je uvedený v prílohe všeobecne záväzného nariadenia 5/2016. Tlačívo žiadosti je k dispozícii priamo v obecnom úrade alebo na internetovej stránke obce www.liptovskateplicka.sk. Termín na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie je do 31. decembra 2021.

Pripravuje sa výstavba multifunkčnej haly

Desaťročia chýba v Liptovskej Tepličke telocvičňa. Jej výstavba by výrazne zjednodušila organizáciu telesnej výchovy a rozšírila možnosti rozvoja telesnej zdatnosti detí v škole. Telocvičňa chýba však aj pre prípravu športových oddielov či jednotlivcov a väčších podujatí. Takáto multifunkčná budova je dlhoročným snom obyvateľov obce, ktorý sa stáva čoraz reálnejším. Obec získala prostriedky na jeho uskutočnenie z dotácie, no bez úveru to nebude. Náklady na výstavbu budú hradené z dotácie Fondu na podporu športu, vo výške 50% z prepokladaných nákladov jeden a pol milióna eur (max. 765 717 eur), dvadsaťdvatisíc eur prispeje Prešovský samosprávny kraj. Obecné zastupiteľstvo schválilo prijatie a načerpanie úveru na krytie výdavkov vo výške šesťstatisíc eur s dobou splácania desať rokov s úrokom 0,10%. Ostatné prostriedky plánuje obec čerpať z rezervného fondu obce, kde má v súčasnosti štyristotridsaťtisíc eur. Ukončenie výstavby haly vedľa budovy základnej školy je naplánované do 31. decembra 2022. red.

Štvorkolka na pomoc dobrovoľným hasičom

Strmé svahy v okolí obce i stav poľných ciest neraz skomplikovali dopravu dobrovoľných hasičov obce (DHZO) k zásahu. Na pomoc im prichádza štvorkolka.

Pre potreby zásahovej jednotky DHZO obec zakúpila osobný motocykel – štvorkolku v hodnote jedenásťtisíc eur. K dovybaveniu zboru touto technikou došlo na návrh hasičov po tom, ako sa im začali množiť výjazdy v ťažko dostupnom teréne.

Aj v uplynulom štvrtroku opakovane zasahovali pri nahlásených požiaroch uhádzanej dreviny na Doštianke, pri poskytovaní prvej pomoci a hľadani stratenej osoby v ťažko dostupnom teréne nad obcou. Štvorkolka skráti čas dojazdu k zásahu alebo prevereniu nahlásenej udalosti.

Výjazdová jednotka Dobrovoľných hasičov obce vyrážala počas leta nielen k malým požiarom, využitý bol aj externý defibrilátor.

3. júla bola privolaná k havárii vozidla so zranenými osobami v areáli lyžiarskeho strediska Smrečiny. Hasiči okamžite až do

príchodu sanitky zraneným poskytovali predlekársku pomoc, následne vypomáhali s transportom a zaistením auta proti ďalšiemu pohybu. Jednotka DHZO poskytla 23. júla predlekársku pomoc osobe s poranenými prstami ruky. Neskôr 31. júla, 11. a 30. septembra i 4. novembra bola vyslaná na poskytnutie prvej predlekárskej pomoci s externým defibrilátorom. 7. augusta preverovali členovia hliadky nahlásený požiar komína. 22. augusta a 8. septembra zasahovali pri likvidácii nahláseného horenia uhádzanej dreviny v blízkosti lesného porastu. Miesto udalosti bolo v ťažko prístupnom teréne. 1. septembra boli privolaní na zloženie mačky zo stromu a 7. septembra pátrali po nezvestnej osobe. red.

Ocenenili posledné účastníčky odboja

Slávnostné udeľovanie pamätných medailí pri príležitosti 75. výročia SNP a skončenia 2. svetovej vojny za okresy Poprad a Kežmarok sa konalo 7. októbra v Liptovskej Tepličke.

M. Jakál, J. Bohunčáková, M. Knappová, J. Pavlovčin, L. Lukešová, A. Magdošková, S. Kopáč

Júliana Bohunčáková, Marta Knappová a Barbora Sopková sú posledné žijúce účastníčky národného boja za slobodu počas Slovenského národného povstania v okrese Poprad a Kežmarok. Udeľená im bola pamätná medaila vydaná k 75. výročiu SNP a skončenia 2. svetovej vojny. Ocenenie odovzdal v zasadačke obecného úradu v Liptovskej Tepličke generálny riaditeľ ľudských zdrojov Ministerstva obrany SR Martin Jakál. Barboru Sopkovú na slávnosti zastupovala dcéra Anna Magdošková, posledného účastníka odboja Štefana Lišku z Kežmarku taktiež dcéra p. Lukešová. Oblastný výbor Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Poprad (SPB) reprezentovali: plukovník Milan Janeček, kapitán Vladimír Janeček a tajomník Ján Pavlovčin, ktorý si prevzal ocenenie za udržiavanie histórie SNP. Ku gratulantom sa pridal starosta obce Slavomír Kopáč a predseda Základnej organizácie SPB Liptovská Teplička Štefan Koreň. Slávnostnú atmosféru dotvorili piesne v podaní žien z folklórnej skupiny Tepličan.

red.

Pietne mieta SNP prešli rekonštrukciou

Dobrovoľníci s podporou obce zrekonštruovali Pamätník partizánska obec Liptovská Teplička. Pracovníci obce a členovia ZO SZPB opravili hroby partizánov na Rovienkach a Staníkove. Na opravu prispel Úrad vlády SR sumou 620 eur.

MODERNIZÁCIA MÚZEA

Teplická izba - múzeum Liptovskej Tepličky (nad predajňou potravín Teplická č. 45) prešla modernizáciou. S podporou dotácie z Environmentálneho fondu Programu obnovy dediny vo výške 4 370 eur bola expozícia Poľnohospodárstvo a remeslá dovybavená vitrínami, informačnými panelmi. K výstave bola vydaná i brožúra. Vystavené predmety sú zároveň cez QR kódy prepojené s archívom doplnujúcich videí, textov a obrázkov na internete. Tie sa budú postupne dopĺňať a aktualizovať. Ostáva veriť, že pandemická situácia umožní návštevníkom čo najskôr zhliadnuť výstavu aj osobne.

ALTO HORAL

Náročné stúpania a krásne výhľady ponúka HORAL, horský cyklomaratón v atraktívnom vysokohorskom prostredí. 14. augusta viedol našou obcou a jej okolím. Trať opäť po roku zdolal aj František Ovsiak z Liptovskej Tepličky. V kategórii HORAL Lejzi 80 km - Muži Masters B 40 až 49 rokov sa umiestnil na krásnom 31. mieste. Blahoželáme.

OLDTIMER RALLYE TATRY

27. augusta sa pri pivničkách zastavili účastníci medzinárodnej súťaže historických automobilov a motocyklov Oldtimer Rallye Tatry 2021. Šesťdesiatka unikátnych áut počas troch dní prechádzala Liptovom a Tatrami. Všade ich vítali nadšenci automobilov, nebolo to inak ani v Liptovskej Tepličke. Kým sa účastníci rallye kochali zemiakovými pivničkami, výhľadmi na okolie obce a pochtuňovali si na šiškách, domáci obdivovali vystavených štvorkolesových tátošov.

STRETNUTIE S PÁPEŽOM

V septembri žilo Slovensko návštevou pápeža Františka. Hoci boli nariadené mnohé protipandemické opatrenia, na podujatiach s účasťou hlavy cirkvi sa zúčastnili tisícky Slovákov, svojich zástupcov mala aj Liptovská Teplička. Menšia skupinka mladých sa zúčastnila stretnutia s pápežom Františkom 14. septembra na štadióne v Košiciach, takmer päťdesiatka pútnikov cestovala spoločným autobusom na svätú omšu celebrovanú pápežom 15. septembra do Šaštína. Po náročnom dni sa vrátili síce unavení, ale plní dojemov, ktoré si poniesú dlhé roky v spomienkach.

Beh SNP a súťaže náplňou Infinity sport teamu

Rok poznačený pandemickými opatreniami je stále plný obmedzení. Táto situácia nedovolila ani členom nášho občianskeho združenia byť naplno aktívny v súťažení ako po minulé roky. Napriek obmedzeniam sa však podarilo v okolí zorganizovať viacero bežeckých pretekov, kde štartovali naši športovci.

Peter Mezovský

Roman Graňák

Peter Mezovský nás reprezentoval v kategórii mladších mužov na Malom štrbskom maratóne (10 km trať) a Memoriáli Jána Stilla v Novej Lesnej. Zúčastnil sa aj najdlhšieho, 345 km dlhého štafetového behu družstiev Od Tatier k Dunaju.

Roman Graňák si z behu v obci Iľiašovce odniesol zaslúžené prvé miesto na 5 km trati. Na domácom septembrovom Behu SNP, ktorého bol aj spoluorganizátor, si vybojoval druhé miesto na 11 km trati v kategórii mužov nad 39 rokov.

Počas júla obcou prechádzala hlavná, 31 km dlhá trať Malého štrbského maratónu, v mesiaci august viedol obcou 80 km dlhý HORAL MTB maratón, kde sa naši členovia angažovali ako dobrovoľníci na občerstvovacích staniciach, kontrolách v teréne a regulácii dopravy.

Hlavnou náplňou združenia je organizácia Behu SNP. Tento rok sa napriek množstvu prekážok podarilo 4. októbra úspešne zorganizovať už štvrtý ročník podujatia. Prostredníctvom behu chceme poukázať na historické udalosti Slovenského národného povstania, vyzdvihnúť krásy prírody v okolí obce a ukázať aj menej známe zákutia Nízkych Tatier.

O tom, ako dobre poznajú domáci terén, nás presvedčili naši reprezentanti Roman

Graňák a Monika Milanová, ktorá získala na 11 km trati 7. miesto (na fotke vľavo).

Zorganizovať takéto veľké podujatie je však pomerne náročné. Vedúcemu OZ, Martinovi Jurčíkovi, pomáhali s prípravami Behu SNP všetci členovia združenia, OZ Harmónia, dobrovoľníci nielen z obce, ale aj okolia, ktorí boli nasadení počas podujatia v teréne a v areáli amfiteátra. Všetkým organizátorom, dobrovoľníkom, sponzorom, patrí srdečné poďakovanie. Veríme, že aktivity OZ Infinity sport team vás inšpirovali natoľko, že začnete naplno využívať športový a turistický potenciál dediny, okolia a budete objavovať taje prírody.

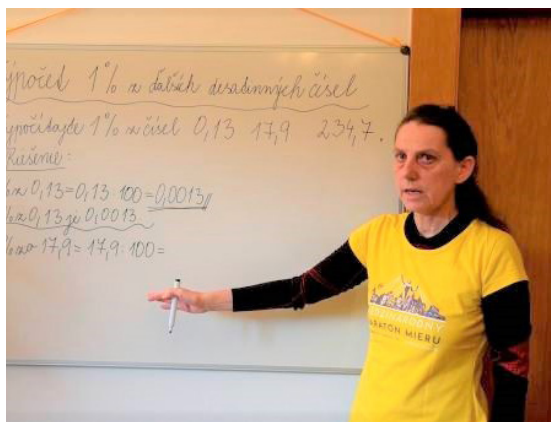

Za Infinity sport team
Mária Jurčíková

Medzi deväťdesiatosem pretekárov Behu SNP sa na štart postavili aj miestni. Okrem členov Infinity sport teamu (článok vyššie) odbehla 21 km trať Antónia Paračková, ktorá získala 3. miesto v kategórii ženy nad 40 rokov, 7. v absolútnom poradí žien. Za miestnu ZŠ s MŠ bežala 11 km trasu pani učiteľka Danica Božová, skončila piata. red.

Menovací dekrét pre učiteľku ZŠ

Štátny pedagogický ústav je poverený prípravou nového štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy. Pripravuje zmeny obsahu a foriem vzdelávania žiakov základných škôl, ktoré sú súčasťou Plánu obnovy a odolnosti.

Jedným z poradných orgánov Štátneho pedagogického ústavu, ktoré sa podieľajú na vzniku nového kurikula je aj Ústredná komisia pre predprimárne a základné vzdelávanie. Tvorí ju 256 členov, pričom približne polovica z nich sú pedagógovia z praxe. Členovia komisie pracujú v subkomisiách pre jednotlivé vzdelávacie oblasti. Menovací dekrét do kurikulárnej komisie pre vzdelávaciu oblasť Človek a príroda bol riaditeľkou štátneho

pedagogického ústavu udelený i učiteľke ZŠ s MŠ Štefana Náhaluku Liptovská Teplička Danici Božovej.

Danica Božová získala vysokoškolské vzdelanie v roku 1987 na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, kde vyštudovala učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov pre druhý stupeň ZŠ a stredné školy v aprobácii matematika - biológia. Na tejto univerzite absolvovala v roku 2002 i druhú atestáciu. Pracuje viac ako tri desaťročia na pozícii učiteľky základnej školy. Začínala v Košiciach (1 rok), pokračovala vo Svite (31 rokov) a od septembra 2019 pracuje v Liptovskej Tepličke. V súčasnosti vyučuje matematiku, biológiu a fyziku.

Vo voľnom čase sa venuje pohybu v prírode (pravidelne sa zúčastňuje bežeckých pretekov) a amatérskemu fotografovaniu (najmä rastlín a živočíchov). Zhotovené fotografie si ukladá do archívu a využíva ich na vyučovaní, pri prípravách žiakov na súťaže prírodovedného zamerania i v publikačnej činnosti. Je spoluautorkou pracovných zošitov Hravá biológia 5 až 9 ako vedúca autorského kolektívu i autorkou publikácie Biológia do vrecka. Publikovala i v časopisoch Mladý vedec, Lekárske listy a v rôznej tlači.

Pravidelne reprezentuje školu v behu

Počas dištančného vzdelávania si požičala domov tabuľu a obývaciu izbu premenila na amatérske nahrávacie štúdio. Svojim žiakom sa tak mohla prihovárať a vysvetľovať učivo i prostredníctvom zhotovených videí s vlastnými fotografiami. S pomocou manžela Vladimíra, ktorý pôsobil vo funkcii kameramana, vytvorila od marca 2020 do mája 2021 spolu 235 vzdelávacích videí z matematiky, biológie a fyziky. Umiestnila ich ako verejné na YouTube kanál. Celkový počet prezretí dosiahol doteraz počet 36 376. Pomohli pri vzdelávaní nielen žiakom z Liptovskej Tepličky, ale i školákam, učiteľom a rodičom z iných miest a obcí Slovenska.

V mene vedenia školy želáme pani učiteľke veľa zdravia, pracovného elánu a tvorivých nápadov do náročnej pedagogickej práce, mnoho odhodlania venovať sa žiakom, veľa úcty a rešpektu od okolia.

riaditeľka školy
Anna Sakmáryová

ŠTART ŠKOLSKÉHO ROKU V ZŠ S MŠ

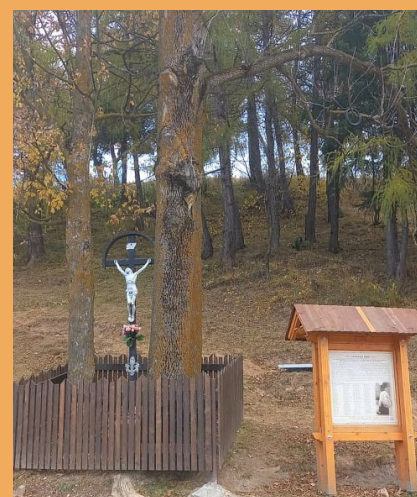
Do školských lavíc si v Liptovskej Tepličke zasadlo druhého septembra 271 detí, vyučuje sa v pätnástich triedach.

V úvode prvého dňa školského roku sa konala svätá omša v miestnom kostole. Po nej sa žiaci premiestnili do svojich tried. Z dôvodu aktuálnych opatrení sa slávnostný príhovor riaditeľky školy Anny Sakmáryovej vysielal cez školský rozhlas. Riaditeľka spolu so starostom obce Slavomírom Kopáčom privítali a osobne pozdravili nových žiakov prvého a nultého ročníka. Novým žiakom odovzdali balíček školských pomôcok, ktoré venovala obec.

AMERICKÝ KRÍŽ

Pri dolnej autobusovej zastávke pri hlavnej ceste stojí desiatky rokov kríž. Tí skôr narodení ho poznajú ako „americký“ kríž. V minulosti bol totiž miestom lúčenia sa pri odchode obyvateľov za prácou do Ameriky. Pripomína smutné a náročné obdobie dejín Liptovskej Tepličky. Za lepšou plácou sa vybralo do sveta takmer stodvadsať Tepličanov. Ich mená nájdete na novej informačnej tabuli, ktorá bola umiestnená vedľa kríža.

Ak sa chcete o osudoch rodín dozvedieť viac, navštívte internetovú stránku obce – časť Zaujímavosti Americký kríž. Pre rýchlejšie vyhľadávanie môžete použiť QR kód na informačnej tabuli. Informácie zozbieral Ján Chovan a budú sa priebežne dopĺňať.

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

V Slavkove u Brna sa 16. októbra zišli partnerské obce a združenia cestovného ruchu z troch krajín. Liptovskú Tepličku reprezentovali zástupcovia DHZ a folklórna skupina Tepličan.

Slavkovská iniciatíva zmierenia je nositeľom myšlienky tolerancie vo vierovyznaní, politickom príslušenstve, podnikaní a v živote. Pravidelne sa koná v meste Slávkov u Brna. Súčasťou podujatia je okrem svätej omše za účasti predstaviteľov rôznych cirkví aj odovzdávanie skúseností v oblasti sociálnej práce a propagácie regiónov. Podujatia sa zúčastnili aj zástupcovia obce Liptovská Teplička.

Miestne akčné skupiny Zdáňický les a Politaví z Moravy, Mostviertel z Rakúska a Pro Tatry zo Slovenska, ktorej súčasťou je i Liptovská Teplička, prezentovali svoje výsledky a ponuky v oblasti turizmu.

Účastníci mali možnosť prehliadnuť si zámok Austerlitz, v ktorom sa podujatie konalo i netradičný biely Kostol Nanebovstúpenia Pána. V ňom sa slúžila svätá omša, v ktorej tri piesne odspievali aj muži z FSK Tepličan. Tí účinkovali aj v hodinovom koncerte večer v zámku (foto vpravo). Zazneli piesne

k sadeniu májov, regrútske, svadobné, pastierske a sólo spevy Františka Praška, Mariána Koreňa a Mareka Kopáča. Piesne boli doplnené hovoreným slovom. Obec Liptovská Teplička a členovia DHZ sa na podujatí prezentovali aj ako partner Dobrovoľného hasičského zboru obce Hrušky u Slavkova.

Od 21. septembra zmenila svoj vzhľad webová stránka obce Liptovská Teplička www.liptovskateplicka.sk. Redizajn bol potrebný z dôvodu prechodu na nové normy zobrazovania, súčasné trendy a technológie. Úpravami postupne prejdú aj texty a fotogalérie na webovej stránke. Obec Liptovská Teplička má aj svoj Instagram. Zameraný je na propagáciu v cestovnom ruchu.

Z činnosti folklórnej skupiny Tepličan

FSK Tepličan účinkovala v kostole v obci Telgárt (Foto: Š. Nemeth)

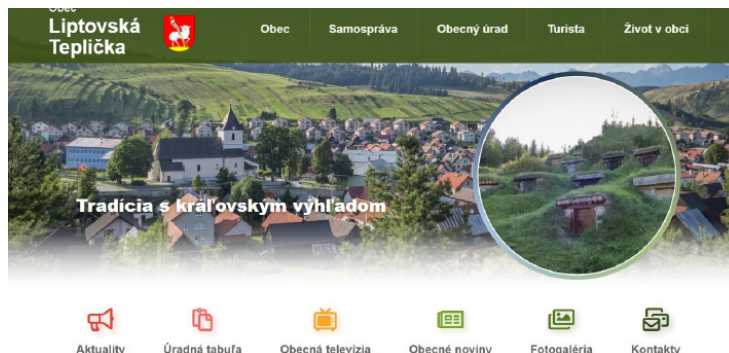
Podobne ako v iných sférach kultúrneho života, aj folklórne aktivity zasiahli protikovidové opatrenia. Usporiadať bolo možné len minimum podujatí a to nielen v našej obci, ale i po celom Slovensku, rovnako aj u zahraničných partnerov. Výstúpení folklórnych kolektívov bolo menej, detský folklórny súbor Turnička neúčinkoval.

Folklorná skupina Tepličan vystúpila 17. júla na podujatí Ozveny staroslovienčiny pod Kráľovou hoľou v Telgárte. Súčasťou podujatia bolo aj spievanie na Kráľovej holi, v Šumiaci, v kostole a na javisku v Telgárte.

V rámci podpory kondície, utužovania vzťahov ale i spoznávania okolia obce členovia folklórnej skupiny spoločne s rodinami 21. augusta navštívili útulňu Andrejcová a Budnarku pod Kráľovou hoľou. 15. júla ženy z folklórnej skupiny otvorili medzinárodný projekt Štátnych lesov SR, ktorý sa realizoval v doline pod Kráľovou hoľou. Zameraný bol na zachovanie biodiverzity horských ekosystémov napríklad aj ručným kosením nedostupných lúk.

FSK Tepličan a sólista Marek Kopáč účinkovali v programe pripomienky 77. výročia SNP 29. augusta v Liptovskej Tepličke. Folklorná skupina spievala 24. júla počas Folklorného večera v Liptovskej Tepličke. Ženská skupina spestrila program udeľovania pamätných medailí 7. októbra v obecnom úrade a mužská časť spievala na stretnutí obcí a združení cestovného ruchu 17. októbra v Slavkove u Brna.

Priatelja folklóru
Katarína Fedorová

Malý štrbský maratón

43. ročník Malého štrbského maratónu bežali 11. júla len bežci zo Slovenska. Zahraniční účastníci tentokrát pre nariadené opatrenia neštartovali. Z rovnakého

Martin Nahalka s č. 13

Marek Smolár s č. 14

dôvodu boli v tomto ročníku vynechané žiacke kategórie. Bežecké podujatie si však nenechala újsť trojica Tepličanov.

Na 10 km trať sa v kategórii Muži 20 - 39 rokov postavil Peter Mezovský a získal výborné 11. miesto.

Martin Nahalka bežal 31 km trať zo Štrby do Liptovskej Tepličky a späť v kategórii Muži 40 - 49 rokov. Dobehol na 30. miesto.

Rodák Marek Smolár rovnako pretekal na dlhej trati maratónu v kategórii Muži do 39 rokov. Dosiahnutý čas mu zabezpečil umiestnenie na 23. miesto.

Pani učiteľka miestnej školy Danica Božová reprezentovala svoje pracovisko behom na 31 km dlhej trati maratónu v kategórii Ženy nad 50 rokov, patrilo jej 5. miesto.

Na občerstvovacích miestach na Kolesárkach a pri hasičskej zbrojnici vypomáhali dobrovoľníčky zo Základnej organizácie slovenského zväzu zdravotne postihnutých Liptovská Teplička, Infinity sport teamu a Priatelia folklóru.

red.

Folklórny večer so Štefanom Štecom

Čoraz populárnejší spevák rusínskych piesní Štefan Štec a skupina Fajta vystúpili počas Folklórneho večera v amfiteátri 24. júla. Podujatie otvorila i uzavrela domáca folklórna skupina Tepličan.

Večer bol venovaný občanom i ostatným návštevníkom ako poďakovanie a povzbudenie v dobe, ktorá kultúre nepraje. Zároveň bolo podujatie malým pripomenutím folklórnych slávností, ktoré sa v čase koncertu každoročne konajú a už po druhýkrát ich prekázala pandémia.

Súčasťou večera bolo aj predstavenie nového medzinárodného projektu HUSKOUA Cesty predkov.

red.

FUTBAL TJ TATRAN

Telovýchovná jednota Tatran Liptovská Teplička (TJ) prihlásila do súťažného ročníka 2021/2022 štyri mužstvá: prípravku U11, žiakov U15, dorast U19 a dospelých. Na konci jesennej časti súťaže bolo mužstvo prípravky U11 na 3. mieste tabuľky (10 bodov) so skóre 31:33 (s tromi výhrami, jednou remízou a ôsmimi prehrami). Najlepším strelcom bol Alex Glejdura, ktorý strelil 15 gólov.

Žiaci U15 sú aktuálne na 4. mieste (25 bodov) tabuľky so skóre 65:24. V zápasoch získali osem výhier, tri prehry a jednu remízu. Najúspešnejším hráčom mužstva bol Viliam Pitoňák, strelca devätnástich gólov. Žiakov a prípravku vedie Dávid Bulava.

Zodpovedným vedúcim dorastu U19 bol Martin Koreň, hráči trénovali spolu s dospelými. So skóre 26:13 patrí dorastu 3. miesto tabuľky (21 bodov). Zo zápasov odchádzali so siedmimi výhrami, dvoma prehrami bez remízy. Najlepším strelcom s desiatimi gólmi do brány súperov bol Marek Smolár.

Pod vedením trénera Milana Saba sa mužstvo dospelých 6. ligy so skóre 41:15 umiestnilo na 3. priečke tabuľky (30 bodov). Odohrali desať víťazných zápasov, utrhli 4 prehry, skončili bez remízy. Najlepším hráčom bol Dominik Mičko s dvanástimi strelenými gólmi.

Telovýchovná jednota je spokojná s výsledkami svojich mužstiev a sezónu by chcela ukončiť s umiestnením do 3. miesta tabuľky. Na rozvoj a udržanie futbalu sú v Liptovskej Tepličke vytvorené dobré podmienky, organizácii však chýbajú ľudia, potrební sú pre chod mužstiev, organizáciu, usporiadanie zápasov a pod.

6. novembra sa uskutočnila volebná konferencia Podtatranského futbalového zväzu (PFZ), na ktorej sa okrem iného volili aj členovia do orgánov PFZ na ďalšie volebné obdobie 2022 - 2025. Predseda TJ Tatran Liptovská Teplička Tomáš Bruk sa stal novým členom Riadnej konferencie Podtatranského futbalového zväzu.

Za TJ Tatran
Marcel Ovsíak

VETERINÁRNA LEKÁRKA RADÍ

V Liptovskej Tepličke žije so svojou rodinou veterinárna lekárka MVDr. Lenka Gigacová Vernerová. Prevádzkuje mobilnú veterinárnu ambulanciu so sídlom vo Svite, k svojim pacientom však vyráža aj do našej obce. Pre čitateľov prinášame niekoľko jej rád a postrehov k starostlivosti o domáce zvieratá.

Hydina v zime

Hydina a hlavne sliepky nosnice sú hospodárske zvieratá, ktoré nechováme sezónne, ale spravidla celoročne.

S prichádzajúcimi chladnými dňami a skracujúcim sa slnečným svitom sa znižuje znáška. V niektorých prípadoch sa úplne zastaví a obnoví sa až na jar.

Čo teda robiť, aby sliepky znášali vajčka aj počas zimy a prekonal toto obdobie v čo najlepšej kondícii?

Sliepky by mali mať podľa možnosti priestrannejší kurín, v ktorom sú umiestnené krmidlá a napájačky, aby v ňom v najväčších mrazoch mohli byť celý deň. Ideálne umiestnenie je na slnečnom mieste s vonkajším výbehom. Ak je aspoň časť výbehu prestrešená, majú sliepky priestor na prirodzený pohyb aj v čase väčšej snehovej nádielky. V kuríne nesmie byť prievan. Podstielka v kuríne by mala byť suchá. Vlhká podstielka zvyšuje celkovú vlhkosť v kuríne, čo má nepriaznivý vplyv na tepelnú pohodu a zdravotný stav sliepok. Vhodná je slama, menej vhodná sú piliny a hobliny, ktoré zadržiavajú veľa vlhkosti a treba ich častejšie vymieňať. Ak máte skleník, je to pre sliepky ideálne miesto na pobyt počas dňa.

Ďalším veľmi dôležitým faktorom je kŕmenie. Sliepky majú počas zimy zvýšené nároky na energiu. Preto je potrebné zvýšiť kŕmnu dávku približne o dvadsať percent. Okrem obilnín, ktoré sú najdôležitejším zdrojom energie napr. pšenica, raž a kukurica, (jačmeň je menej vhodný, sliepky ho nevedia dobre tráviť), je pre znášku veľmi dôležitý aj zdroj bielkovín. Vhodné je pridať bielkovinovú kŕmnu zmes na báze strukovín (sója, hrach).

(Pokračovanie na str. 9)

Verejná zeleň, prevencia i solidarita prostredníctvom OZ Harmónia

Od jari až po tieto jesenné dni sa činnosť občianskeho združenia Harmónia Liptovská Teplička sústreďovala prevažne na starostlivosť o verejnú zeleň.

Sme radi, že sa výsadbe darilo aj tento rok a naše priestranstvá tak mohli poskytovať krajší pohľad pre návštevníkov aj obyvateľov obce. Počas starostlivosti o letnú výsadbu sme vytvorili nové miesto na výsadbu trvaliek a veríme, že sa tak skrášli kúsok ďalšej ulice.

O tom, že naši občania majú záľubu v skrášľovaní svojho okolia, nás presvedčila

súťaž, ktorú sme vyhlásili tento rok. Po najkrajšom balkóne a priedomí ste tento rok vyberali prostredníctvom sociálnych sietí najkrajšiu studničku. Najviac hlasujúcim učarovala studnička Olgy Fendekovej.

Nadalej prebieha zber vrchnáčikov, ktorý organizujeme. Zbierajú aj deti v ZŠ s MŠ. V minulom školskom roku sa aktívne zapojili hlavne deti materskej školy a žiaci prvého stupňa. Aby neostali deti bez motivácie, tak sme sa im pripomenuli aj tento školský rok. Najusilovnejšie kolektívy odmeníme zaujímavými cenami. Do zberu sa zapájajú aj rodiny či jednotlivci a takto pomaličky sa počet vriec s vrchnáčikmi zvyšuje. Aj keď sú v televízii vysielané reklamy na výkup PET fliaš s vrchnákmi, my v tejto akcii chceme vytrvať, keďže mnohí pijú mlieko, džúsy a nápoje, ktoré tieto PET vrchnáky majú.

Akýmsi pravidlom sa stala v našej obci preventívna prehliadka znamienok na koži. Zabezpečuje ju kožná lekárka, ktorá záujemcom o prehliadku prekontroluje

znamienka a podľa závažnosti odošle na vyšetrenie či naordinuje liečbu. Postup sa stal osvedčeným a mnohým našim obyvateľom už pomohol. Tento rok sa prehliadka konala 2. októbra v priestoroch obecného úradu a využilo ju dvadsaťdeväť záujemcov vo veku od troch do osemdesiat rokov. Na budúci rok plánujeme uskutočniť takúto prehliadku dvakrát v roku, na začiatku jari

a po lete, aby bol efekt najúčinnnejší.

OZ Harmónia má v pláne do konca roka ešte ďalšie aktivity. Veríme, že sa ich podarí zrealizovať, a tak prispieť nielen ku krajšiemu vzhľadu, ale aj pocitu z obce.

Môžeme sa inšpirovať slovami: „Nemusíš byť každý deň hrdinom, stačí, ak ostaneš každý deň človekom.“ (Stano Radič)

Oz Harmónia Liptovská Teplička
Jana Smolárová

Očkovanie proti chrípke a COVID-19

V zdravotnom stredisku v obci sa zaočkovalo 244 občanov.

Chríпка a COVID-19 nie sú banálne ochorenia. Obe môžu mať ťažký priebeh, spôsobiť vážne zdravotné komplikácie, viesť k zhoršeniu chronických zdravotných ťažkostí, k trvalým zdravotným následkom a spôsobiť smrť. COVID-19 postihuje okrem pľúc aj cievny systém. Môže sa poškodiť cievna stena, hrozí narušenie zrážanlivosti krvi, vznik krvných zrazenín. U niekoho sa objavia tráviace ťažkosti, poškodenie pečene, pankreasu, obličiek, centrálného nervového systému.

Chrániť sa môžete v prvom rade očkovaním. Proti chrípke aj proti ochoreniu COVID-19 existujú dostupné, bezpečné a účinné vakcíny. Očkovaný človek má vysokú pravdepodobnosť ochrany pred ťažkým priebehom ochorenia a trvalými následkami týchto vírusových ochorení.

Očkovanie proti chrípke nás neochráni pred COVID-19 a naopak očkovanie proti COVID-19 pred chrípkou. Ide o dva rôzne vírusy a každá zo schválených vakcín efektívne chráni iba pred ochorením, na prevenciu ktorého je vyvinutá. Očkovanie proti chrípke aj očkovanie proti COVID-19 podstatne znížia riziko, že súčasne budete mať chrípku aj COVID-19. Očkovanie proti chrípke sa odporúča aj v prípade, ak je človek zaočkovaný proti COVID-19, nie je to kontraindikácia.

Očkovaním v úvode chrípkovej sezóny (už v priebehu októbra) sa v tele stihne vytvoriť dostatočná ochranná hladina protilátok. Do úvahy pripadá aj očkovanie v priebehu novembra, najneskôr decembra.

Očkovanie sa odporúča starším osobám nad 59 rokov, tehotným ženám, deťom od 6 mesiacov, osobám s chronickými ochoreniami priedušiek a pľúc, srdca a ciev, obličiek a pečene, cukrovkou, oslabeným imunitným systémom. Osobám v kontakte s rizikovými skupinami (zdravotníci, sociálni pracovníci, zamestnanci pôšt, obchodov, pracovníci v školstve, doprave, policajti, hasiči a pod.). Aj zaočkovaný

mladý a zdravý človek chráni svoje zdravie a pomáha znížiť riziko nákazy pre ľudí vo svojom okolí a zachováva si práceschopnosť.

Obvykle nie je možné spoľahlivo rozlíšiť príznaky chrípky od ochorenia COVID-19, pretože sa z veľkej časti prelínajú: horúčka, suchý, dráždivý kašeľ (pri COVID-19 aj sťažené dýchanie), celková únava, slabosť, bolesť hlavy, kĺbov a svalov, nádcha, bolesť v krku. Definitívnu odpoveď, či má človek chrípku alebo COVID-19, môže dať len laboratórne vyšetrenie odobratej klinickej vzorky od pacienta.

Ak sa u vás prejavujú príznaky respiračného ochorenia, izolujte sa od ostatných. Telefonicky informujte lekára o svojom zdravotnom stave, on určí postup diagnostiky ochorenia a liečby.

Liečba v prípade chrípky aj COVID-19 je v prvom rade symptomatická – spočíva v zmiernení príznakov (lieky na zníženie teploty, upchatý nos, zmiernenie kašľa). Úplným základom je pokoj na lôžku, dostatok tekutín, podporné látky ako sú vitamín C a zinok. Antibiotiká má význam použiť vtedy, ak sa k vírusovému ochoreniu pridruží bakteriálna infekcia. Pri zvýšenej teplote pod 38 °C nie je nutné siahnuť po liekoch – zvýšenou teplotou sa organizmus bráni pred infekciou. Horúčka nad 38 °C už prináša zdravotné riziká. Často a nárazovo vetrajte miestnosti, dezinfikujte povrchy.

Za najefektívnejšiu a najspoľahlivejšiu formu ochrany sa považuje očkovanie. Okrem toho možno svoju obranyschopnosť podporovať zvýšeným príjmom vitamínov A, B, C, D, E. Dbajte na každodenný pobyt na čerstvom vzduchu, dostatok spánku, aktívny životný štýl a otužovanie. Obliekajte sa primerane počasiu, v interiéri často nárazovo vetrajte.

OČKOVANÍM CHRÁNITE SEBA A SVOJICH NAJBĽIŽŠÍCH.

Podľa informačných materiálov ÚVZ SR spracovala Anna Štrbková

VETERINÁRNA LEKÁRKA RADÍ

(Pokračovanie zo str. 8)

Prípadne si zabezpečiť kompletnú krmnú zmes pre nosnice, ktorá obsahuje vyvážený obsah všetkých potrebných živín. Do krmiva je možné pridať malé množstvo rastlinného tuku, minerálne doplnkové krmivo a vitamín D pre kvalitu škrupiny vaječ. Veľmi dôležité je zabezpečiť hydinu vodu, hlavne keď zamrzá, aspoň dvakrát denne. Dobrým zdrojom vody je aj kŕmenie vlhkou miešatinou, tú však treba dávať len v takom množstve, ktoré hydina zožerie v krátkom čase, aby nezamrzla. Dobrým riešením sú aj vyhrievacie podložky pod napájачky.

Počas zimy sú dni krátke a hormonálny systém sliepok na to reaguje zníženou produkciou hormónov a znáška klesá. Pre dosiahnutie vyrovnanej znášky je potrebné sliepkam predĺžiť svetelný deň, umelým svetlom aspoň na 10 až 12 hodín. Lepšie zrúna, aby potom k večeru dochádzalo k prirodzenému stmievaniu a hydina sa mala kedy pripraviť na noc, čo v prípade náhleho zhasnutia nemôže. Okrem hormonálnej stimulácie majú sliepky počas dňa viac času na prijatie dostatočného množstva energie zo stravy, lepšie tak znášajú zvýšené nároky na energiu počas zimy.

Vaše námety a otázky na tému starostlivosť o zvieratá posielajte na adresu redakcie.

Kura domáca je vyšľachtená z kury divej (Gallus gallus, synonymum: Gallus bankiva), ktorá pochádza z oblasti Indie alebo Juhovýchodnej Ázie, kde ich domestikácia prebiehala asi 4 000 rokov pred Kristom. Z Indie sa zdomácnené kury dostali do Lýdie v západnej časti Malej Ázie a neskôr v 5. storočí pred Kristom aj do Grécka. V starovekom Egypte sú skrotené kury známe od obdobia 18. dynastie. Dostali sa tam zrejme zo Sýrie a Babylonu.

Zdroj: internet

VITAJTE MEDZI NAMI

Adam Bulava
Katarína Šebestová
František Ondič
Mia Pitoňáková
Alena Pušková
Vlastimil Čonka
Evelyn Žigová
Roman Radič
Dorota Kováčová
Sebastián Ferenc

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

Anna Jurčíková
Štefan Školiak
Zdenka Pačajová
Jozef Krojer
Anna Ďurašová
Mária Gigacová
Mária Maliková
Ján Paračka
Paulína Pušková
Ján Sakmár
Mária Koreňová

Obecné noviny
LIPTOVSKÁ TEPLIČKA
občasník zo života obce

Vydáva: Obec Liptovská Teplička
Redakčná rada:
Mgr. Katarína Fedorová (šéfredaktor),
Mgr. Anna Ivanová,
Anna Štrbková,
Luboslav Koreň,
Mgr. Eva Kušniráková.

Redakcia: Obec Liptovská Teplička,
Ul. Štefana Garaja 398/16,
059 40
IČO: 00326330
Tel.: +42152 78849 11
email: kultura@liptovskateplicka.sk

Reg. číslo MK SR: EV 5882/20
ISSN 1338-8266
NEPREDAJNÉ

Príspevky do novín môžete posielat
na adresu redakcie.

Joe Nahalka spomína na otca Mateja

Počas jesene pripravila a nainštalovala obec k Americkému krížu (noviny str. 5) spomienkovú tabuľu. Plánovala aj malé podujatie, ktorého sa mal zúčastniť potomok vyst'ahovanej rodiny Nahalkovej do Ameriky Joe Nahalka (na fotografii počas návštevy obce). Žiaľ, obmedzenia túto myšlienku prekazili. Joe sa aspoň listom chce prihovoriť občanom a priblížiť osud jedného z amerických Tepličanov.

Najprv by som sa chcel poďakovať za vaše vrele prijatie a pohostinnosť voči mne a mojej rodine, keď sme v roku 2019 navštívili vašu krásnu dedinu. Bolo veľmi pekné navštíviť dedinu a ľudí, kde sa narodil môj otec (Matej Nahalka) a kde žila jeho rodina. Správali sa k nám, ako keby sme boli rodina. Nikdy nemôžem dostatočne poďakovať. Teraz vám poviem o svojom otcovi. Bol požehnaný dlhovekosťou života. Dožil sa takmer 101 rokov. Narodil som sa, keď mal môj otec 61 rokov. Som jeho posledné dieťa. Od jeho odchodu z Liptovskej Tepličky ubehlo mnoho rokov. V tomto veku svojho života o svojej domovskej krajine veľa nehovoril. Viem, že počas svojho života posielal svojej rodine listy a fotografie. Veľa listov dostal aj od rodiny z Liptovskej Tepličky. Vedel som, že svoju rodinu

veľmi miluje. Jeho rodina ho tiež milovala a chýbala mu. Povedal mi, že keď prišiel do Spojených štátov, vedel len frázy v angličtine. Mohol povedať „áno, pane“, „nie, pane“ a „neviem“. Hovoril tiež o veľmi dlhom čase na lodi. Verím, že cestoval s ostatnými, ale nie som si istý. Často hovoril o tatranských horách a ovciach. Vedel som, že miluje hory a možno mu chýbali. Potom, čo dorazil na Ellis Island, sa usadil v Západnej Pensylvánii, kde začal pracovať v uhoľnej bani. Naučil sa aj stolárstvu a kováčstvu. Veľmi dobre vedel používať kosu a vyrábal drevené hrable. Bavila ho hudba a vedel hrať na husle. Počas svojho života vyrobil troje huslí. Často na husliach hrával a spieval piesne v slovenčine. Keď som sám navštívil Liptovskú Tepličku, uvidel som, že sa môj otec pokúsil urobiť svoj domov v USA veľmi podobným svojej vlasti. Mal ríbezľové kríky, slivky a vinič. Blízko svojho domu postavil prameň na zber horskej vody. Pravidelne vo svojom meste navštevoval katolícky kostol. Často sedával na verande svojho domu a modlil sa ruženec. Hovoril po slovensky aj po anglicky. Neverím, že niekedy zabudol na Liptovskú Tepličku. Neviem, prečo sa nevrátil. Verím, že si nemohol dovoliť vrátiť sa, alebo možno boli zavedené cestovné obmedzenia. Bolo by mi cťou zúčastniť sa na odhalení amerického kríža a prečítať si tento prejav osobne,

avšak súčasná pandémia a cestovné obmedzenia mi to nedovolili. Ďakujem, že ste si spomenuli na môjho otca a na ľudí, ktorí sa prisťahovali do Ameriky.

*Boh vám žehnaj
Joe Nahalka*

Matej Nahalka (vľavo) prišiel do Ameriky v roku 1905 ako osemnásťročný. V roku 1908 sa oženil s vdovou Anna Kolesár, mali štyri deti. Po smrti manželky Anny sa oženil druhýkrát s Jean Oleski a mali dve deti. Mateja v Amerike volali Mike.

Spracoval Ján Chovan